

NHỮNG CHÍNH SÁCH MỚI CÓ HIỆU LỰC TỪ THÁNG 05/2024

Cập nhật: 02-05-2024 09:00:47

1. Nghị định 38/2024/NĐ-CP được ban hành ngày 05/04/2024 quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực thủy sản sẽ bắt đầu có hiệu lực từ 20/05/2024.

Nghị định 38/2024/NĐ-CP ngày 5/4/2024 của Chính phủ quy định về hành vi vi phạm hành chính, hình thức, mức xử phạt, biện pháp khắc phục hậu quả, thẩm quyền lập biên bản và thẩm quyền xử phạt đối với hành vi vi phạm hành chính trong lĩnh vực thủy sản.

Đối với quy định về khai thác thủy sản trong khu vực cấm, Nghị định quy định phạt tiền từ 70 - 90 triệu đồng đối với hành vi sử dụng tàu cá có chiều dài lớn nhất từ 24m trở lên làm nghề lưới kéo, nghề và ngư cụ kết hợp ánh sáng (trừ nghề câu mực) khai thác thủy sản trong khu vực cấm khai thác thủy sản hoặc khu vực cấm khai thác thủy sản có thời hạn mà chưa đến mức truy cứu trách nhiệm hình sự.

Hành vi vi phạm quy định về quản lý loài thủy sản nguy cấp, quý, hiếm bị phạt từ 10 - 200 triệu đồng.

Hành vi vi phạm quy định về quản lý khu bảo tồn biển bị phạt từ 50 - 200 triệu đồng.

Đối với vi phạm quy định về giống thủy sản, Nghị định quy định phạt tiền từ 40 - 50 triệu đồng đối với hành vi sản xuất, ương dưỡng giống thủy sản không có tên trong Danh mục loài thủy sản được phép kinh doanh tại Việt Nam hoặc chưa được công nhận hoặc chưa được cơ quan có thẩm quyền cho phép mà chưa đến mức truy cứu trách nhiệm hình sự.

Hành vi vi phạm quy định về thức ăn thủy sản, sản phẩm xử lý môi trường nuôi trồng thủy sản bị phạt tiền từ 2 - 50 triệu đồng.

Nghị định có hiệu lực từ 20/5/2024.

2. Nghị định 36/2024/NĐ-CP được ban hành ngày 04/04/2024 quy định chi tiết xét tặng "Giải thưởng Hồ Chí Minh", "Giải thưởng Nhà nước" về văn học, nghệ thuật sẽ bắt đầu có hiệu lực từ 20/05/2024.

Nghị định 36/2024 của Chính phủ quy định chi tiết xét tặng "Giải thưởng Hồ Chí Minh", "Giải thưởng Nhà nước" về văn học, nghệ thuật có hiệu lực thi hành từ 20/5.

Theo đó, tác giả có tác phẩm, công trình về văn học, nghệ thuật đề nghị xét tặng 2 giải thưởng này phải trung thành với Tổ quốc, chấp hành tốt chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước.

Tác giả là người nước ngoài có tác phẩm, công trình về văn học, nghệ thuật, nghiên cứu về Việt Nam đề nghị xét tặng 2 giải thưởng phải tôn trọng độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ, luật pháp và phong tục tập quán tốt đẹp của Việt Nam.

Tác phẩm, công trình về văn học, nghệ thuật xét tặng phải đáp ứng các điều kiện: Đã được công bố, sử dụng dưới các hình thức xuất bản, kiến trúc, triển lãm, sân khấu, điện ảnh, phát thanh, truyền hình, giảng dạy, đĩa hát kể từ ngày 02/9/1945.

Thời gian tác phẩm, công trình về văn học, nghệ thuật được công bố, sử dụng tối thiểu là 5 năm đối với "Giải thưởng Hồ Chí Minh" và 3 năm đối với "Giải thưởng Nhà nước" tính đến thời điểm nộp hồ sơ đề nghị xét tặng tại Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch hoặc Sở Văn hóa và Thể thao hoặc Hội Văn học nghệ thuật chuyên ngành trung ương.

Đồng thời, tác phẩm, công trình đó không có tranh chấp về quyền tác giả kể từ thời điểm được công bố, sử dụng hoặc có tranh chấp nhưng đã được giải quyết bởi cơ quan có thẩm quyền tại thời điểm nộp hồ sơ xét tặng.

3. Nghị định 35/2024/NĐ-CP được ban hành ngày 02/04/2024 quy định về xét tặng danh hiệu "Nhà giáo nhân dân", "Nhà giáo ưu tú" sẽ bắt đầu có hiệu lực từ 25/05/2024.

Nghị định quy định tiêu chuẩn danh hiệu Nhà giáo ưu tú dành cho đối tượng áp dụng là nhà giáo, cán bộ quản lý giáo dục, cán bộ nghiên cứu giáo dục bao gồm:

- + Nhà giáo và cán bộ quản lý tại cơ sở giáo dục làm nhiệm vụ chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục (gọi chung là nuôi dạy), giảng dạy trong cơ sở giáo dục theo quy định của Luật Giáo dục;
- + Cán bộ quản lý làm nhiệm vụ quản lý tại các cơ quan quản lý giáo dục theo quy định của pháp luật (gọi chung là cán bộ quản lý tại cơ quan quản lý giáo dục);
- + Cán bộ nghiên cứu giáo dục làm nhiệm vụ nghiên cứu về khoa học giáo dục và đào tạo, giáo dục nghề nghiệp;
- + Nhà giáo, cán bộ quản lý tại cơ sở giáo dục, cán bộ quản lý tại cơ quan quản lý giáo dục, cán bộ nghiên cứu giáo dục đã nghỉ hưu theo chế độ bảo hiểm xã hội giữa hai lần xét tặng liền kề với năm xét tặng;
- + Nhà giáo, cán bộ quản lý tại cơ sở giáo dục, cán bộ quản lý tại cơ quan quản lý giáo dục, cán bộ nghiên cứu giáo dục đã nghỉ hưu theo chế độ bảo hiểm xã hội tiếp tục là giáo viên, giảng viên, cán bộ quản lý cơ hữu tại các cơ sở giáo dục dân lập và tư thục.

4. Nghị định 34/2024/NĐ-CP được ban hành ngày 31/03/2024 quy định danh mục hàng hoá nguy hiểm, vận chuyển hàng hoá nguy hiểm bằng phương tiện giao thông cơ giới đường bộ và phương tiện thủy nội địa sẽ bắt đầu có hiệu lực từ 15/05/2024.

Có hiệu lực từ ngày 15/5/2024, Nghị định số 34/2024/NĐ-CP ngày 31/3/2024 của Chính phủ quy định Danh mục hàng hóa nguy hiểm, vận chuyển hàng hóa nguy hiểm bằng phương tiện giao thông cơ giới đường bộ và phương tiện thủy nội địa.

Nghị định 34/2024/NĐ-CP nêu rõ: Hàng hóa nguy hiểm là hàng hóa có chứa các chất nguy hiểm khi chở trên đường bộ hoặc đường thủy nội địa có khả năng gây nguy hại tới tính mạng, sức khỏe con người, môi trường, an toàn và an ninh quốc gia.

Tùy theo tính chất hóa, lý, hàng hoá nguy hiểm được phân thành 9 loại và nhóm loại.

5. Nghị định 32/2024/NĐ-CP được ban hành ngày 15/03/2024 về quản lý, phát triển cụm công nghiệp sẽ bắt đầu có hiệu lực từ 01/05/2024.

Ngày 15/3/2024, Chính phủ đã ban hành Nghị định số 32/2024/NĐ-CP về quản lý, phát triển cụm công nghiệp thay thế Nghị định số 68/2017/NĐ-CP ngày 25/5/2017 và Nghị định số 66/2020/NĐ-CP ngày 11/6/2020. Nghị định này được kỳ vọng sẽ khắc phục tồn tại, hạn chế của Nghị định số 68/2017/NĐ-CP và Nghị định số 66/2020/NĐ-CP mở ra định hướng quan trọng tăng cường hoạt động quản lý, thúc đẩy và phát huy vai trò của các CCN trong phát triển kinh tế - xã hội tại các địa phương. Nghị định có hiệu lực từ ngày 1/5/2024, gồm 7 chương và 38 Điều.

6. Nghị định 30/2024/NĐ-CP được ban hành ngày 07/03/2024 quy định về quản lý phương tiện giao thông cơ giới đường bộ đăng ký tại nước ngoài, do người nước ngoài đưa vào Việt Nam du lịch sẽ bắt đầu có hiệu lực từ 01/05/2024.

Theo Nghị định này, Tổ chức cá nhân trong nước và nước ngoài liên quan đến việc phương tiện cơ giới nước ngoài, do người nước ngoài điều khiển vào tham gia giao thông tại Việt Nam với mục đích du lịch phải thực hiện quy định của Nghị định này và văn bản quy phạm pháp luật khác có liên quan. Trong trường hợp Điều ước quốc tế mà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam là thành viên có quy định khác thì áp dụng các quy định của Điều ước quốc tế đó.

Điều kiện chung đối với người điều khiển và phương tiện cơ giới nước ngoài vào Việt Nam:

- Phải thông qua doanh nghiệp kinh doanh dịch vụ lữ hành quốc tế của Việt Nam làm thủ tục đề nghị chấp thuận được tổ chức cho khách du lịch nước ngoài mang phương tiện cơ giới nước ngoài vào tham gia giao thông tại Việt Nam;
- Có văn bản chấp thuận được tổ chức cho khách du lịch nước ngoài mang phương tiện cơ giới nước ngoài vào tham gia

giao thông tại Việt Nam của Bộ Công an cấp.

Quy định đối với người điều khiển và phương tiện cơ giới nước ngoài khi tham gia giao thông tại Việt Nam:

- Phải có phương tiện đi trước để hướng dẫn giao thông cho phương tiện cơ giới nước ngoài trong quá trình tham gia giao thông tại Việt Nam. Phương tiện hướng dẫn giao thông là xe ô tô (nếu khách du lịch điều khiển xe ô tô) hoặc xe mô tô (nếu khách du lịch điều khiển xe mô tô) do doanh nghiệp kinh doanh dịch vụ lữ hành quốc tế của Việt Nam bố trí và phải được gắn logo hoặc cắm cờ có biểu tượng của doanh nghiệp đó.

- Chỉ được tham gia giao thông trên các tuyến đường trong phạm vi địa giới hành chính cấp tỉnh và thời gian lưu hành trên lãnh thổ Việt Nam theo đúng quy định tại văn bản chấp thuận của Bộ Công an.

- Khi điều khiển phương tiện cơ giới nước ngoài tham gia giao thông, người điều khiển phải chấp hành đúng quy định của pháp luật về giao thông đường bộ của Việt Nam.

7. Nghị định 29/2024/NĐ-CP được ban hành ngày 06/03/2024 quy định tiêu chuẩn chức danh công chức lãnh đạo, quản lý trong cơ quan hành chính Nhà Nước sẽ bắt đầu có hiệu lực từ 01/05/2024.

Tại Nghị định 29/2024/NĐ-CP, Chính phủ quy định tiêu chuẩn áp dụng cho chức danh công chức lãnh đạo, quản lý, sẽ có hiệu lực từ 01/5/2024.

Cụ thể, tại Điều 4 Nghị định 29/2024/NĐ-CP, công chức lãnh đạo phải đáp ứng các điều kiện chung dưới đây:

- Về chính trị tư tưởng: Trung thành với lợi ích của Đảng, quốc gia và dân tộc; có lập trường, có tinh thần yêu nước, tuân thủ kỷ luật trong phát ngôn...

- Về đạo đức, lối sống, ý thức tổ chức kỷ luật: Có phẩm chất đạo đức trong sáng, mẫu mực, lối sống trung thực, khiêm tốn, chân thành, giản dị, có trách nhiệm cao với công việc, đoàn kết, gương mẫu, tích cực ngăn chặn biểu hiện suy thoái về tư tưởng, đạo đức, lối sống cơ hội...

- Về trình độ: Tốt nghiệp đại học trở lên phù hợp ngành công tác; có bằng cử nhân chính trị hoặc cao cấp chính trị hoặc cao cấp lý luận chính trị - hành chính hoặc có giấy xác nhận tương đương trình độ cao cấp lý luận chính trị...

- Về năng lực và uy tín: Người được bổ nhiệm công chức lãnh đạo phải có tư duy đổi mới, phương pháp làm việc khoa học, có khả năng dự báo, phân tích, quy tụ và phát huy sức mạnh của tập thể, cá nhân; năng động, sáng tạo, dám nghĩ dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung...

- Về sức khỏe, độ tuổi, kinh nghiệm công tác: Đủ sức khỏe, đảm bảo tuổi bổ nhiệm, có thành tích, kết quả và sản phẩm cụ thể trong quá trình công tác; có kinh nghiệm thực tiễn, thời gian công tác phù hợp...

Ngoài ra, Chính phủ quy định một số trường hợp đặc thù áp dụng tiêu chuẩn chức danh khi bổ nhiệm: Trường hợp bổ nhiệm nhân sự từ nguồn bên ngoài thì không nhất thiết phải bảo đảm tiêu chuẩn đã kinh qua vị trí chức vụ, chức danh lãnh đạo, quản lý ở vị trí cấp dưới trực tiếp tại cơ quan, tổ chức, đơn vị dự kiến bổ nhiệm.

Trường hợp người giữ chức vụ, chức danh quy định tại điểm a khoản 1 Điều 2 Nghị định 29/2024 được bổ nhiệm giữ chức vụ, chức danh tương đương hoặc kiêm nhiệm chức vụ, chức danh khác thì không nhất thiết phải bảo đảm đầy đủ tiêu chuẩn của chức vụ, chức danh tương đương hoặc kiêm nhiệm.

Trong trường hợp đang công tác trong lực lượng vũ trang, đơn vị sự nghiệp công lập, doanh nghiệp nhà nước hoặc cơ quan, tổ chức khác trong hệ thống chính trị được điều động, bổ nhiệm giữ chức vụ, chức danh lãnh đạo, quản lý trong cơ quan hành chính nhà nước, yêu cầu phải đáp ứng tiêu chuẩn, điều kiện tại Nghị định 29 nhưng không phải đáp ứng ngay tiêu chuẩn về quản lý nhà nước theo quy định của chức vụ, chức danh dự kiến bổ nhiệm.

Đối với các trường hợp này, Chính phủ yêu cầu phải hoàn thiện tiêu chuẩn trong thời hạn 12 tháng kể từ ngày có quyết định bổ nhiệm.

8. Nghị định 26/2024/NĐ-CP được ban hành ngày 01/03/2024 quản lý hợp tác quốc tế về pháp luật và cải cách Tư pháp sẽ bắt đầu có hiệu lực từ 15/05/2024.

Đối với thỏa thuận quốc tế: Khi thực hiện lấy ý kiến đối với thỏa thuận quốc tế theo quy định của Luật Thỏa thuận quốc tế 2020 (trừ thỏa thuận quốc tế quy định tại Điều 20 và Điều 23 Luật Thỏa thuận quốc tế 2020) mà thỏa thuận quốc tế có nội dung hợp tác quốc tế liên quan đến pháp luật và cải cách tư pháp, cơ quan, tổ chức đề xuất ký kết thỏa thuận quốc tế đồng thời gửi hồ sơ đến Bộ Tư pháp, Bộ Công an để lấy ý kiến về nội dung hợp tác quốc tế về pháp luật và cải cách tư pháp theo quy định.

- Đối với chương trình, dự án, phi dự án về pháp luật và cải cách tư pháp:

+ Khi thực hiện lấy ý kiến đối với chương trình, dự án, phi dự án về pháp luật và cải cách tư pháp thuộc thẩm quyền quyết định chủ trương thực hiện của Thủ tướng Chính phủ theo quy định của Nghị định số 114/2021/NĐ-CP và Nghị định số 80/2020/NĐ-CP, Bộ Kế hoạch và Đầu tư đồng thời gửi hồ sơ đến Bộ Tư pháp, Bộ Công an, Bộ Ngoại giao để lấy ý kiến về nội dung hợp tác quốc tế về pháp luật và cải cách tư pháp theo quy định.

+ Khi thực hiện lấy ý kiến đối với chương trình, dự án, phi dự án về pháp luật và cải cách tư pháp thuộc thẩm quyền quyết định của cơ quan chủ quản theo quy định của Nghị định số 114/2021/NĐ-CP và Nghị định số 80/2020/NĐ-CP, cơ quan chủ quản đồng thời gửi hồ sơ đến Bộ Tư pháp, Bộ Công an để lấy ý kiến về nội dung hợp tác quốc tế về pháp luật và cải cách tư pháp theo quy định.

- Đối với hội nghị, hội thảo quốc tế về pháp luật và cải cách tư pháp: Khi thực hiện lấy ý kiến tổ chức hội nghị, hội thảo quốc tế về pháp luật và cải cách tư pháp theo quy định của Quyết định số 06/2020/QĐ-TTg, cơ quan chủ trì thực hiện lấy ý kiến đồng thời gửi hồ sơ đến Bộ Tư pháp, Bộ Công an (trường hợp có sự tham gia của báo cáo viên là người nước ngoài) để lấy ý kiến về các nội dung hợp tác quốc tế về pháp luật và cải cách tư pháp theo quy định.

- Trường hợp thỏa thuận quốc tế, chương trình, dự án, phi dự án, hội nghị, hội thảo quốc tế về pháp luật và cải cách tư pháp có nội dung liên quan tới lĩnh vực quân sự, quốc phòng hoặc có hoạt động thực hiện ở khu vực biên giới, cửa khẩu và các khu vực trọng điểm khác về quốc phòng, ngoài việc lấy ý kiến các cơ quan theo quy định, cơ quan, tổ chức thực hiện lấy ý kiến có trách nhiệm lấy ý kiến Bộ Quốc phòng về các nội dung theo quy định.

9. Giá điện được điều chỉnh 3 tháng/lần

Cơ chế điều chỉnh mức giá bán lẻ điện bình quân được Thủ tướng Chính phủ ban hành tại Quyết định 05/2024/QĐ-TTg, có hiệu lực từ 15/5/2024.

Quyết định này cho phép rút ngắn thời gian tối thiểu giữa 2 lần điều chỉnh giá điện từ 6 tháng xuống 3 tháng; song điều này không có nghĩa là cứ 3 tháng điều chỉnh giá điện một lần.

Nếu giá điện bình quân giảm từ 1% trở lên so với giá bán hiện hành thì được điều chỉnh giảm tương ứng. Ngược lại, nếu giá bán điện bình quân tăng từ 3% trở lên thì giá điện được phép điều chỉnh tăng.

Trường hợp giá bán điện bình quân cần điều chỉnh tăng từ 5% đến dưới 10% so với giá bán điện bình quân hiện hành, EVN được phép điều chỉnh tăng giá bán điện bình quân ở mức tương ứng sau khi báo cáo và được Bộ Công Thương chấp thuận.

Trong trường hợp giá bán điện bình quân cần điều chỉnh tăng từ 10% trở lên so với giá bán điện bình quân hiện hành hoặc ảnh hưởng đến tình hình kinh tế vĩ mô, trên cơ sở hồ sơ phương án giá điện do EVN trình, Bộ Công Thương chủ trì kiểm tra, rà soát và gửi lấy ý kiến Bộ Tài chính và các bộ, cơ quan liên quan.

10. Quy định mới về quản lý seri tiền mới in

Thông tư 01/2024 của Ngân hàng Nhà nước Việt Nam quy định về quản lý seri tiền mới in có hiệu lực thi hành từ ngày 14/5.

Trong đó nêu rõ nguyên tắc in seri trong quá trình in tiền: Đối với các loại tiền Ngân hàng Nhà nước công bố phát hành trước năm 2003, seri gồm vắn seri và dãy số tự nhiên gồm 7 chữ số in từ 0000001 trở đi.

Đối với các loại tiền Ngân hàng Nhà nước công bố phát hành từ năm 2003 trở đi, seri gồm vắn seri và dãy số tự nhiên gồm 8 chữ số, trong đó hai chữ số liền kề với vắn seri là hai chữ số cuối của năm sản xuất tờ tiền, 6 chữ số tiếp theo là dãy số tự nhiên in từ 000001 trở đi; mỗi tờ tiền có một seri riêng.

11. Áp dụng mẫu hợp đồng xuất khẩu lao động mới

Ban hành kèm theo Thông tư 02/2024/TT-BLĐTBXH là mẫu hợp đồng xuất khẩu lao động mới, có hiệu lực từ ngày 15/5/2024.

Nếu hợp đồng đã được ký kết và người lao động đã xuất cảnh trước ngày 15/5/2024 thì tiếp tục thực hiện cho đến khi hết hạn hợp đồng. Với hợp đồng mà người lao động chưa xuất cảnh trước ngày này mà có nội dung trái quy định của Thông tư 2 này thì phải sửa đổi, bổ sung hoặc ký kết mới.

Theo quy định mới, mức trần thù lao theo hợp đồng môi giới với một số ngành, nghề cụ thể nêu tại Điều 7 cũng được sửa đổi, bổ sung thành mức trần giá dịch vụ.

Cụ thể, mức trần này thực hiện theo thỏa thuận giữa doanh nghiệp với cá nhân, tổ chức trung gian nhưng không quá 0,5 tháng tiền lương theo hợp đồng của người lao động cho mỗi 12 tháng làm việc.

Nếu hợp đồng lao động có thời hạn từ 36 tháng trở lên thì mức trần giá dịch vụ theo hợp đồng môi giới không quá 1,5 tháng tiền lương theo hợp đồng của người lao động.

12. Hoàn thành nghị định về chế độ tiền lương mới cho công chức, viên chức

Tại Nghị quyết số 01/NQ-CP năm 2024, Văn phòng Chính phủ thống nhất quyết định thời điểm hoàn thành Nghị định về chế độ tiền lương mới của cán bộ, công chức, viên chức và lực lượng vũ trang là trong tháng 5.

Nghị quyết cũng nêu rõ, yêu cầu triển khai đồng bộ, toàn diện, hiệu quả và thực hiện cải cách chính sách tiền lương, hoàn thiện xây dựng vị trí việc làm trước 31/3/2024.